

Příloha k protokolu o SZZ č.: ..... Diplomant: **VERONIKA DRDÁKOVÁ**

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Arteterapie

Katedra: Atelier arteterapie

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jana Kouřilová, Ph.D.

Datum odevzdání posudku: 1. 2. 2017

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Využití arteterapie při práci s náhradní rodinou

Autorka v rámci své BP představuje vzdělávací projekt pro pěstounské rodiny, jehož mottem je „nadchnout, stimulovat, motivovat pěstounské rodiče ke společné výtvarné tvorbě v běžném chodu rodiny“ (s. 8).

V teoretické část práci se autorka věnuje jednak deprivovaným (a traumatizovaným) dětem, jednak výtvarnému vývoji a arteterapii. Při popisu deprivace, jejích souvislostí, následků a reparability autorka odkazuje (až na drobné výjimky) na výzkumy deprivace z 50. a 60. let (kdy začala být tomuto fenoménu věnována cílená systematická pozornost), jistě by stálo za to koncentrovat se i na výzkumy současnější. Na s. 16 dole autorka zmiňuje přechodové objekty jako fenomén vyskytující se u deprivovaných dětí – lze tento fenomén najít i u běžné, nedeprivované populace? Autorka věnuje pozornost i vstupu deprivovaného dítěte do pěstounské rodiny (s. 23 a dále), kde čerpá z Sheedyové - Kurcinkové (1998) – s některými uváděnými doporučeními však lze polemizovat, zdá se podstatné zrovna v těchto situacích nezjednodušovat a brát ohled na věk dítěte a celkový kontext (např. na s. 23 se uvádí doporučení vizualizovat vztek, uvědomovat si jakou má barvu atd. – je možné toto používat paušálně? Může mít uvedený postup nějaké omezení či rizika?).

Autorka popisuje vývoj výtvarného projevu, zmiňuje některé možnosti arteterapeutické práce s deprivovanými dětmi či s pěstounskými rodinami, jistě by stálo za to věnovat také prostor typickým rysům výtvarné tvorby deprivovaných dětí – toto by tedy mohlo být jedním z témat při obhajobě.

Praktická část je popis projektu pro pěstounské rodiny, autorka se zde snaží strukturovat a zúročit své zkušenosti. Výtvarnou práci s pěstounskými rodinami cílí na společný prožitek dítěte a pěstouna při výtvarné práci, zároveň si klade další cíle (rozpoznání dynamiky rodiny apod.), které se mi zdají být v rámci jednorázové akce obtížné dostupné a naplnitelné. Autorka zadává pěstounským rodinám tvorbu společné artefaktu bez mluvení, což jistě může být v rámci práce s rodinou objevná technika, pokud terapeut pracuje s jednou rodinou, má možnost ji plně sledovat a poté reflektovat, co se dělo. Při práci s více rodinami se některé tyto zisky eliminují či ztrácejí, technika má pak sílu spíše „jen“ jako zážitková aktivita.

Pokus rozdělit druhy pojetí společných rodinných artefaktů vnímám jako zajímavou snahu – dal by se z uvedených pojetí společného artefaktu naznačovat další způsob práce s rodinou? Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že při práci s rodinou nejde ani tolik o výsledný artefakt, jako o dynamiku a průběh práce – nelze tedy volit interpretační postup stejný jako pro artefakt vytvořený jednotlivcem.

U dané BP se otevírá také téma bezpečí ve skupině – nakolik je pro dané rodiny (a jednotlivé členy těchto rodin) bezpečné otevírat určitá témata ve skupině, která se setkala poprvé a v níž je řada traumatizovaných členů s velmi bolestnými zážitky.

V práci jsou pouze drobné překlepy či chyby (např. na s. 32 kap. Ontogeneze má mít dle obsahu č. 6 nikoliv 1). Trochu zarážející je variabilita jmen některých velmi známých autorů: Matejček na s. 15 (tedy Matějček), Langmajer na s. 15 (tedy Langmeier), David na s. 30 (tedy Davido) či nesprávné první písmeno u Freudova křestního jména (Z. Freud na s. 22). V seznamu literatury chybí někteří autoři (Řeháková, na níž je odkazováno na s. 28, 46, či Soukupová – s. 57).

Mám obdiv k práci autorky v terénu s pěstounskými rodinami, jí popisované vstupy se zdají být respektující vůči klientům, zároveň ale předkládaný způsob práce v tomto terénu otevírá řadu otázek vztažených k tomu, kdy, v jakých situacích, za jakých podmínek je možno využívat prvky dynamicky orientované arteterapie a jaká rizika to pro klienty (i pro terapeuta) může přinášet.

Předložená práce splňuje požadavky kladené na BP a proto ji doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **VELMI DOBŘE**

podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 1. 2. 2017

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
-----------------------	---------	-------------	-------	-----------